

**Pakt na rzecz ekonomii społecznej
w modernizacji polskiego
modelu społecznego 2030**

Projekt

Warszawa, październik 2009

Rozwój sektora ekonomii społecznej stanowi jeden z istotnych elementów debaty nad rozwojem Polski w perspektywie 2030 roku. To jeden z mechanizmów budowania nowego modelu spójności społecznej, zgodny z tym, co zapisano w **Raporcie Polska 2030**. Zgodnie z wyzwaniem rozwojowym, spójność społeczną: „w efektywny sposób odpowiadającą na wyzwania współczesności i przyszłości można osiągnąć z jednej strony dzięki wydobywaniu ukrytych do tej pory potencjałów, z drugiej – dzięki wspieraniu tych grup społecznych, które bez transferów społecznych sobie nie poradzą i będą skazane na trwałą marginalizację”.

Siłą ekonomii społecznej jest połączenie w niej zasad i wartości niezbędnych do budowy nowego modelu społecznego, odpowiadającego na wyzwania rozwojowe przyszłości. Ekonomia społeczna kształtuje odpowiedzialne postawy i zachowania obywatelskie, a jednocześnie zwiększa efektywność polityk publicznych. Rozwój tego sektora jest widziany również jako jeden z elementów modernizacji europejskiej. Zwraca na to uwagę zarówno *Wspólne sprawozdanie o zabezpieczeniu społecznym i włączeniu społecznym za 2009 rok*, jak i *Zalecenie Komisji Europejskiej z 3 października 2008 r. w sprawie aktywnej integracji osób wykluczonych z rynku pracy* czy wreszcie *Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie gospodarki społecznej*.

Ekonomia społeczna stanowi jedną z dobrych praktyk polskich polityk publicznych, stosowaną w europejskim procesie otwartej metody koordynacji w obszarze zabezpieczenia społecznego i integracji społecznej. Również w średniookresowej **Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015** wskazano na rolę sektora ekonomii społecznej w tworzeniu nowych miejsc pracy oraz rozwoju wspólnot lokalnych.

27 czerwca 2009 roku, w Stoczni Gdańskiej, odbyła się Konferencja Ekonomii Społecznej – Ekonomia Solidarności, mająca na celu zintegrowanie krajowych i zagranicznych środowisk, przekonanych, że to właśnie ekonomia społeczna może być ważną propozycją rozwiązywania problemów społecznych. W czasie Konferencji ogłoszony został **Manifest Ekonomii Społecznej, opracowany przez stronę społeczną**, a strona rządowa zaprezentowała plan wsparcia działań podejmowanych w obszarze ekonomii społecznej. Zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów nr 141, z dnia 15 grudnia 2008 r., powołano **Zespół ds. rozwiązań systemowych w zakresie ekonomii społecznej**. Efektem jego pracy mają być propozycje rozwiązań prawnych, finansowych i edukacyjnych, ukierunkowanych na wzmocnienie roli ekonomii społecznej jako czynnika wspierającego rozwój gospodarczy, przy jednoczesnym zwiększaniu spójności społecznej.

Stoimy dzisiaj przed potrzebą zdynamizowania partnerstwa i współpracy w tym obszarze, nadania nowego impulsu wspólnym działaniom publiczno – społecznym, tworzącym nie tylko nowe możliwości, ale nadającym nowy ton w kształtowaniu polityk publicznych w Polsce, zarówno w wymiarze długookresowym, jak i rozwiązań bieżących. Przekracza to wymiar działań czysto socjalnych, a staje się zespołem przedsięwzięć kształtujących politykę społeczno-gospodarczą państwa. Pierwszym krokiem jest inicjatywa Zespołu ds. rozwiązań systemowych w zakresie ekonomii społecznej, mająca na celu podpisanie dokumentu o charakterze publiczno-społecznym, w formie zobowiązań programowych.

Zobowiązania te ujęte zostały w postaci Paktu, jako wyrazu intencji i zobowiązań strony publicznej i społecznej, którego treść znajduje się poniżej. Sygnatariuszami Paktu są przedstawiciele rządu RP oraz środowiska ekonomii społecznej. Dokument ten ma jednak charakter otwarty. Każda organizacja społeczna, organizacja pracodawców, związek zawodowy czy jednostka samorządu terytorialnego, akceptująca postanowienia Paktu, o ile wyrazi taką wolę, może być jego sygnatariuszem. Otwartość Paktu oznacza również, że nie wyczerpuje on wszystkich kierunków działań i rozwiązań, które potrzebne są dla rozwoju ekonomii społecznej w Polsce. Propozycje mogą być zgłaszane Zespołowi ds. rozwiązań systemowych w zakresie ekonomii społecznej i zostaną uwzględnione w trakcie prac nad długofalową polityką rozwoju ekonomii społecznej w Polsce.

Część I

Uzgodnienia w zakresie rozwiązań o charakterze systemowym

§ 1.

Strony uznają za niezbędne wypracowanie **długofalowej polityki rozwoju ekonomii społecznej w Polsce**. Polityka taka określi cele, instrumenty, harmonogram pracy i podział odpowiedzialności poszczególnych instytucji i środowisk w działaniach na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w Polsce. W szczególności polityka ta zawierać będzie opis działań w zakresie otoczenia prawnego, instrumentów finansowych (zarówno bezzwrotnych, jak i zwrotnych), edukacji oraz infrastruktury wsparcia podmiotów ekonomii społecznej. Długofalowa polityka na rzecz rozwoju ekonomii społecznej powinna stanowić odpowiedź na średnio i długookresową Strategię Rozwoju Kraju i jako taka będzie tworzona zgodnie z zasadami formułowania polityki rozwoju. Z uwagi na swój horyzontalny charakter polityka ta będzie powiązana z kluczowymi strategiami rozwoju (w rozumieniu Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju) – w szczególności ze Strategią Rozwoju Zasobów Ludzkich, Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego, Strategią Sprawne Państwo oraz Strategią Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. W pracach nad długofalową polityką rozwoju ekonomii społecznej zostaną wykorzystane wnioski płynące z dotychczasowych działań w obszarze ekonomii społecznej (w szczególności uruchomionych w ramach **Inicjatywy Wspólnotowej Equal**). Długofalowa polityka powinna mieć horyzontalny i międzysektorowy charakter, uwzględniający szerokie rozumienie ekonomii społecznej.

Dokument zawiera przede wszystkim zobowiązania instytucji krajowych (w szczególności administracji centralnej), dlatego też podpisywany jest, w pierwszej kolejności, przez przedstawicieli rządu RP oraz przedstawicieli ogólnopolskich instytucji ekonomii społecznej. Autorzy dokumentu i jego sygnatariusze mają jednak świadomość, że dla rozwoju ekonomii społecznej kluczowe znaczenie mają porozumienia i partnerstwa międzysektorowe na poziomie regionalnym i lokalnym. Niniejszy pakt ich nie zastąpi, ale raczej powinien zachęcić do tworzenia podobnych porozumień na poziomie regionalnym i lokalnym. Intencją sygnatariuszy jest także i to, aby do działań na rzecz ekonomii społecznej włączyć również inne środowiska, w szczególności pracodawców i pracobiorców.

Za przygotowanie propozycji długofalowej polityki odpowiada Zespół do spraw rozwiązań systemowych w zakresie ekonomii społecznej. Fundamentalne znaczenie będzie miał sposób prac nad tym dokumentem, w szczególności uwzględniający możliwie szeroki sposób konsultowania i uzgadniania jego zapisów. W intencji sygnatariuszy niniejszego Paktu, proces ten powinien mieć charakter modelowy, bazujący na najlepszych krajowych i zagranicznych praktykach w tej dziedzinie. Powinien również stać się podstawą do projektowania rozwiązań systemowych w zakresie tworzenia warunków partycypacji obywateli w przygotowaniu, realizacji i ocenie polityk publicznych.

Podstawowe zasady i harmonogram tego procesu określa **Aneks 1** niniejszego Paktu.

§ 2.

Strony uznają, że polskie dokonania w zakresie ekonomii społecznej uzasadniają potrzebę uwzględnienia tej problematyki w trakcie polskiej Prezydencji w Unii Europejskiej. Ekonomia społeczna może stanowić ważny komponent polskich priorytetów poświęconych modernizacji europejskiego modelu

społecznego. Dlatego też, strony zobowiązują się promować problematykę ekonomii społecznej we właściwych instytucjach oraz przygotowywać dla nich propozycje działań, które zostaną uznane za niezbędne. Przy tym, problematyka ekonomii społecznej powinna, z inicjatywy rządu RP, stać się jednym z ważnych wymiarów Partnerstwa Wschodniego Unii Europejskiej.

§ 3.

Strony uznają za niezbędne wypracowanie regulacji prawnej – ustawy o przedsiębiorstwach społecznych. Powstanie ustawy jest konieczne w celu uporządkowania stanu prawnego tak w obszarze przedsiębiorczości społecznej, działań integracyjnych, jak i rozwoju usług społecznych. Ustawa ma umożliwić rozwój sektora przedsiębiorczości społecznej oraz określić zasady wsparcia przez państwo tworzenia, funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorstw społecznych. Strony ustalają, że do końca pierwszego kwartału 2010r. Zespół ds. rozwiązań systemowych w zakresie ekonomii społecznej przygotuje i przyjmie projekt założeń do ustawy, który zostanie przedłożony rządowi do dalszych prac legislacyjnych, z zamiarem skierowania go do Parlamentu w II kwartale 2010 r. Projekt ustawy powinien odpowiednio odnieść się do zakresu przedmiotowego, przygotowywanego przez Ministerstwo Gospodarki, projektu ustawy o działalności usługowej, celem zintegrowania rozwoju usług społecznych użyteczności publicznej z rozwojem przedsiębiorczości społecznej, w zgodności z porządkiem prawnym Unii Europejskiej.

§ 4.

Strony uznają, że niezbędnym elementem poprawy warunków działania dla sektora ekonomii społecznej jest zbudowanie spójnego i dopasowanego do specyfiki tego sektora – systemu infrastruktury finansowej. System taki powinien zawierać zarówno instrumenty dotacji (poprzez wzmocnienie priorytetu ekonomia społeczna w ramach funkcjonującego obecnie Programu Operacyjnego Funduszu Inicjatyw Obywatelskich), jak i systemu pożyczek i gwarancji dostępnych na poziomie krajowym i lokalnym. Strona rządowa rozważy możliwość oparcia tego systemu o wyspecjalizowany program Banku Gospodarstwa Krajowego. Strona rządowa rozważy różne inne możliwe źródła finansowania tego rodzaju przedsięwzięć. Wszystkie zaproponowane działania związane ze wsparciem finansowym będą uzależnione od sytuacji finansów publicznych w przyszłych latach.

§ 5.

Strony uznają, że istotnym elementem zmian w świadomości społecznej, w odniesieniu do przedsiębiorczości i solidarności społecznej, jest budowa kompleksowego systemu edukacji społecznej, promującego działania na rzecz solidarności, również w wymiarze ekonomicznym. Szczególne znaczenie ma szeroka edukacja dzieci i młodzieży na wszystkich poziomach nauczania, przyczyniająca się do zmiany postaw społecznych na rzecz solidarności, przedsiębiorczości, zaangażowania i odpowiedzialności.

Dlatego też, strony uznają potrzebę wspólnego wypracowania założeń strategicznych w zakresie edukacji na rzecz ekonomii i solidarności społecznej, nie później niż do końca 2011 roku.

§ 6.

Strony ustalają, że administracja rządowa będzie przedstawiała do konsultacji sygnatariuszom Paktu wszystkie dokumenty zgłaszane władzom Polski przez organy Unii Europejskiej w obszarze ekonomii społecznej, zaś podmioty ekonomii społecznej, jako sygnatariusze Paktu, będą przedstawiać swoje stanowiska.

Część II

Uzgodnienia w zakresie rozwiązań o charakterze anty kryzysowym i innowacyjnym

§ 7.

Strony stwierdzają konieczność dokonywania zmian w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, realizującym całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w programach finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w tym, w regionalnych programach operacyjnych i Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka). Zmiany te powinny zmierzać do zwiększenia efektywności wykorzystania środków tak, aby przyczynić się do zwiększenia liczby trwałych i dobrych miejsc pracy, podniesienia jakości kompetencji osób podejmujących działalność w sektorze ekonomii społecznej, zwłaszcza osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Strony uzgadniają, że rekomendacje przedstawione przez Zespół ds. rozwiązań systemowych w zakresie ekonomii społecznej będą elementem uzgodnień z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego. Strony uznają, że istnieje szereg niezbędnych zmian, których wprowadzenie jest możliwe już od 2010 roku. Zakres tych zmian zawarty został w **Aneksie nr 2** do Paktu. Strony zobowiązują się do wsparcia swoich przedstawicieli rekomendujących powyższe zmiany w Komitecie Monitorującym oraz innych gremiach podejmujących decyzję o zmianach.

Strony uznają za niezbędne uporządkowanie kwestii udzielania pomocy publicznej dla podmiotów ekonomii społecznej. Dlatego też przedstawiciele Zespołu wraz z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego opracują do końca 2009 r. dokument określający reguły pomocy publicznej dla podmiotów ekonomii społecznej.

§ 8.

Strony stwierdzają konieczność działań wspierających wprowadzenie niezbędnych zmian prawnych, wypracowanych w dokumencie "Biała Księga Prawa Przedsiębiorczości Społecznej w Polsce" przez Krajową Sieć Tematyczną Tematu D Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL w Polsce, w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych. Rozwiązania dotyczące osób niepełnosprawnych uznane są za szczególnie istotne z uwagi na niski poziom aktywizacji zawodowej tej grupy. Strony ustalają, że w ramach grupy ds. prawnych powołana zostanie specjalna grupa z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i przedstawicieli sektora ekonomii społecznej celem wypracowania zmian prawnych wspierających rozwój ekonomii społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.

§ 9.

Istotnym osiągnięciem w rozwoju rynku usług społecznych jest wprowadzenie do Ustawy Prawo zamówień publicznych możliwości stosowania klauzul społecznych.

Strony zgłaszają potrzebę dalszych zmian w tym zakresie, poprzez stopniowe wprowadzanie wymogu stosowania tych klauzul w zasadach podziału środków z funduszy europejskich oraz krajowych środków publicznych, w przypadku zamówień dotyczących usług społecznie użytecznych.

Organizacje reprezentujące sektor ekonomii społecznej, będące sygnatariuszem Paktu, deklarują pełne wsparcie działań administracji publicznej w tym zakresie oraz zobowiązują się do promowania klauzul społecznych we wszystkich przedsięwzięciach, w których uczestniczą.

Strony uzgadniają, że w ramach działań systemowych zostanie wypracowany podręcznik stosowania klauzul społecznych, przygotowany przy aktywnym udziale właściwych podmiotów administracji publicznej. Uruchomiona również zostanie akcja szkoleniowo – informacyjna na rzecz wprowadzania i praktycznego stosowania klauzul.

§ 10.

Strony uznają potrzebę wypracowania podstaw prawnych funkcjonowania partnerstwa publiczno-społecznego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. Partnerstwa lokalne stanowią nieodłączny element tworzenia przyjaznego środowiska dla powstawania i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, jak również dla nowego modelu społecznego w Polsce.

Strony postanawiają uzgodnić wprowadzenie do nowelizacji ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie instytucjonalnych i nieinstytucjonalnych form partnerstwa publiczno-społecznego. Kwestia ta będzie przedmiotem uzgodnień pomiędzy Zespołem a Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej.

§ 11.

Jedną z istotnych funkcji ekonomii społecznej jest tworzenie integracyjnego rynku pracy. Inwestycja w ekonomię społeczną jest szczególnie skuteczna w przypadku przeciwdziałania bezrobociu strukturalnemu. W grupie długotrwale bezrobotnych pozostają ci, którzy mają poważne trudności w samodzielnym odnalezieniu się na rynku pracy. Czasem jest to wynik własnego zaniechania, ale bardzo często dzieje się tak wskutek obiektywnie mniejszych szans na rynku pracy (np. z powodu wieku, niepełnosprawności, środowiska społecznego czy braku możliwości dostępu do dóbr, rynków i usług). Ekonomia Społeczna jest narzędziem, które umożliwi ocenę sytuacji z perspektywy zasobów i potencjałów bezrobotnego, a nie jego deficytów i ograniczeń. W tym kontekście, strony uzgadniają potrzebę zmiany systemu finansowania Centrów Integracji Społecznej. Centra odgrywają istotną rolę w przygotowaniu kadry dla podmiotów ekonomii społecznej. Dotychczasowe regulacje prawne nie gwarantują trwałości finansowania i rozwoju podmiotów zatrudnienia socjalnego. Kwestia ta będzie przedmiotem uzgodnień pomiędzy Zespołem a Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej.

Strony uzgadniają, że w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej powinien być kontynuowany ministerialny „Program wspierania spółdzielczości socjalnej”. Program ten powinien stać się elementem wspierającym działania innowacyjne w obszarze ekonomii społecznej, finansowane ze środków Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich.

§ 12.

Strony uznają potrzebę promowania szerokiej formuły ekonomii społecznej, nie sprowadzając jej znaczenia jedynie do działań o charakterze zatrudnieniowym. Ekonomia społeczna, oparta na mechanizmach wzajemnościowych, właśnie dzięki większemu zaufaniu pomiędzy jej uczestnikami, ma istotny wpływ na poprawę konkurencyjności gospodarki i budowę kapitału społecznego. Ekonomia społeczna dobrze sprawdza się w działaniach na rzecz rozwoju wspólnot lokalnych, jako mechanizm dostarczania usług publicznych, usług o charakterze wzajemnym, w szczególności usług społecznych, których deficyt w dziedzinie np. opieki nad dziećmi czy osobami starszymi jest i będzie w Polsce coraz bardziej widoczny. Strony uzgadniają, że w ramach wspierania ekonomii społecznej zabiegać będą o takie właśnie szersze rozumienie i wykorzystanie instrumentów ekonomii społecznej.

Część III

Uzgodnienia w zakresie realizacji Paktu

§ 13.

Strony ustalają, że postanowienia niniejszego Paktu powinny stać się podstawą powstawania podobnych uzgodnień na poziomie wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dlatego też, strony zobowiązują się do promowania powyższych rozwiązań i zachęcania jednostek samorządu terytorialnego do negocjowania oraz zawierania regionalnych i lokalnych porozumień wspierających partnerstwo publiczno-społeczne w rozwiązywaniu problemów społeczno-gospodarczych. Strony ustalają, że treść Paktu zostanie przedstawiona do dyskusji na Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, celem wypracowania rekomendacji dla wspólnych działań w regionach i w środowiskach lokalnych.

Podmioty reprezentujące sektor ekonomii społecznej, będące sygnatariuszem Paktu, uwzględnią w swoich działaniach wspieranie administracji rządowej w promowaniu przyjętych rozwiązań prawnych w środowiskach lokalnych.

§ 14.

Treść Paktu powinna stać się podstawą do dialogu z reprezentatywnymi organizacjami pracodawców i związków zawodowych odnośnie roli ekonomii społecznej w ramach dialogu społecznego i jej znaczenia dla rozwoju gospodarczego. Strony zobowiązują się przedstawić Pakt do dyskusji na forum Komisji Trójstronnej do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

§ 15.

Realizacja zobowiązań niniejszego Paktu stanowi element działań **Zespołu ds. rozwiązań systemowych w zakresie ekonomii społecznej**, powołanego przez Prezesa Rady Ministrów.

Zespół będzie pełnić funkcję forum współpracy pomiędzy kluczowymi podmiotami sektora ekonomii społecznej a rządową administracją publiczną, oceniając postępy w realizacji Paktu i przedstawiając za pośrednictwem przewodniczącego Zespołu dokumenty dla Prezesa Rady Ministrów.

Zespół opracuje i przedstawi szczegółowe procedury oraz harmonogram realizacji zapisów Paktu do końca 2009 r.

§ 16.

Do Paktu może przystąpić każda organizacja lub podmiot, uznający postanowienia Paktu i zajmujący się lub wspierający ekonomię społeczną.

Aneks 1

Sposób uzgadniania i konsultowania długofalowej polityki rozwoju ekonomii społecznej wraz z proponowanym harmonogramem

A. Zasady ogólne

Konsultacje społeczne długofalowej polityki będą oparte o zasady: otwartości, powszechności, przejrzystości, rzetelności, legalizmu, bezstronności, responsywności, dobrej woli oraz troski o interes publiczny.

W szczególności konsultacje powinny mieć możliwe szeroki i otwarty charakter. W żadnym razie konsultacje nie mogą ograniczyć się do tradycyjnych partnerów społecznych czy nawet kluczowych organizacji pozarządowych. Ich głos może i powinien być odpowiednio ważony stosownie do zasięgu środowiska, jakie reprezentują. W procesie konsultacji może wypowiedzieć się każda osoba lub instytucja zainteresowana przedmiotem konsultacji.

Konsultacje poza podstawową formą, jaką jest możliwość zgłaszania uwag w formie pisemnej, mogą być wzbogacone przez inne środki takie, jak: zbieranie opinii poprzez badania sondażowe, panele ekspertów oraz różne formy otwartych spotkań i wysłuchań.

Informacje o rozpoczęciu konsultacji i regułach, jakie zostały dla nich przyjęte, zostaną umieszczone na dedykowanej stronie internetowej oraz na stronach istotnych dla środowiska, którego dotyczą (zarówno stronach instytucji sektora ekonomii społecznej, jak i administracji publicznej, w tym w szczególności resortów uczestniczących w Zespole ds. konstruowania długofalowej polityki). Na stronie dedykowanej konsultacjom umieszczane będą bieżące informacje o przebiegu i wynikach konsultacji. Strona ta oferowała będzie także możliwość wypowiedzania się za pomocą formularzy on-line oraz mechanizm subskrypcji informowania o zmianach pojawiających się na stronie (tzw. RSS).

Każda wypowiedź odnosząca się do przedmiotu konsultacji będzie (po zakończeniu czasu przeznaczonego na zbieranie opinii) dostępna publicznie wraz z identyfikacją osoby lub instytucji, która ją wyraża, chyba że w sposób wyraźny owe osoby lub instytucje nie wyrażą na to zgody.

Poza udostępnieniem informacji na stronach internetowych zostanie wysłane zaproszenie do wyrażenia opinii o proponowanej Polityce do kluczowych instytucji (rządowych, samorządowych, pozarządowych, biznesowych, akademickich etc.), aby upewnić się, że są one poinformowane o konsultacjach i sposobach uczestniczenia w nich.

Materiał dotyczący konsultacji zostanie zorganizowany w formie kilku powiązanych dokumentów, m.in.:

- zaproszenia do konsultacji wraz z objaśnieniem przyjętych w niej reguł,
- formularza zgłoszenia zainteresowania uczestnictwem w konsultacjach,
- streszczenia Polityki,
- kluczowych pytań/dylematów dotyczących Polityki wraz z czytelnym i możliwie bezstronnym objaśnieniem konsekwencji proponowanych rozwiązań,
- pełnego tekstu proponowanej Polityki i jej załączników,
- ekspertyz przywoływanych w Polityce – w szczególności tych, które tworzą jej podstawę.

Wszyscy zabierający pisemnie głos w czasie konsultacji uzyskają informację zwrotną o tym, że ich opinia dotarła do organizatora konsultacji.

Proces formalnych rządowych konsultacji Polityki zostanie przeprowadzony w ciągu 4 tygodni. W terminie 5 tygodni po zakończeniu całego procesu zbierania opinii zostanie przedstawiony (umieszczony na stronie internetowej oraz rozesłany w formie elektronicznej do zarejestrowanych uczestników) raport z przebiegu konsultacji, zawierający m.in. opis procesu konsultacji (zakres, wskaźniki liczbowe), streszczenie podstawowych kierunków zgłaszanych uwag, rozkład odpowiedzi na pytania zawarte w dokumentach konsultacyjnych oraz ewentualne zasadnicze zmiany, jakie w ich konsekwencji zostały wprowadzone do długofalowej polityki, a także szczegółową (uporządkowaną ze względu na zagadnienia) listę uwag – wraz z identyfikacją jej autora oraz reakcją na zgłoszone uwagi ze strony podmiotu odpowiadającego za formułowanie Polityki.

Proces konsultacji będzie przedmiotem ewaluacji, której wyniki zostaną upublicznione.

B. Harmonogram prac nad długofalową polityką rozwoju ekonomii społecznej

Prezentacja podstawowych założeń dotyczących Długofalowej polityki na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w Polsce (Ogólnopolskie Spotkania Ekonomii Społecznej). Sygnowanie Paktu na Rzecz Ekonomii Społecznej. Przyjęcie zasad konsultacji społecznych proponowanej Polityki.	październik 2009
Uruchomienie dedykowanej strony internetowej. Rozesłanie zaproszeń do zabrania głosu w sprawie propozycji Polityki.	grudzień 2009
Zbieranie w różnych formach opinii na temat proponowanej Polityki	styczeń – luty 2010
Przeprowadzenie procesu formalnych konsultacji społecznych Polityki. Zakończenie całego procesu konsultacji.	marzec 2010
Podsumowanie procesu konsultacji (raport z konsultacji), konferencja podsumowująca z udziałem instytucji zgłaszających uwagi w procesie konsultacji.	maj 2010
Prezentacja kolejnej wersji Polityki, wzbogaconej o wyniki konsultacji.	czerwiec 2010
Przyjęcie ostatecznej wersji Polityki przez Rząd.	lipiec 2010

Aneks 2

Zmiany do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, możliwe do wdrożenia w 2010 roku

Proponowane rozwiązania stanowią propozycję zmian w dokumentach programowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, w szczególności w Szczegółowym Opisie Priorytetów PO KL. Proponuje się następujące zmiany, nie powodujące potrzeby zmian finansowych, zwiększające efektywność wydatkowania i skuteczność interwencji EFS:

- W definicji „podmioty ekonomii społecznej” proponuje się rozszerzenie możliwości wsparcia również na inne formy prawne poza organizacjami pozarządowymi oraz spółdzielniami i spółdzielniami socjalnymi na spółki non profit. Istnieje bowiem coraz więcej podmiotów tego typu, które w obecnej definicji nie podlegają wsparciu w ramach projektów PO KL.

- Koncentracja wsparcia dla tworzenia i funkcjonowania spółdzielni, spółdzielni socjalnych i innych podmiotów w Priorytecie VII Promocja integracji społecznej, (Działanie 7.2. poddziałanie 7.2.2). Tym samym powstałaby możliwość skutecznego tworzenia spółdzielni socjalnych oraz innych podmiotów ekonomii społecznej, a jednocześnie stworzyłoby to możliwość zwiększenia liczby tworzonych miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, kosztem minimalizacji działań mniej produktywnych.

- Wprowadzenie w powyższym poddziałaniu możliwości tworzenia spółdzielni socjalnych przez osoby prawne, z zastrzeżeniem, że spółdzielnie takie mogą powstawać w obszarach usług socjalnych. Umożliwiłoby to realizację jednocześnie trzech celów, z czego dwa cele bezpośrednio odnosiłyby się do celów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: tworzenie nowych miejsc pracy dla osób wykluczonych i rozwój ekonomii społecznej. Trzeci cel odnosiłby się do rozwoju usług społecznych, np. opieki nad osobami zależnymi, który wspierałby wypełnianie innych celów Programu, a jednocześnie motywowałaby instytucje pomocy społecznej do realizacji takich działań, jak również realizował zadania na rynku, który wymaga istotnego wzmocnienia w wielu częściach kraju. Mogą to być także inne usługi związane z usługami użyteczności publicznej, realizowanymi przez gminy, zwłaszcza te, w których nie istnieją przedsiębiorstwa komunalne lub tam, gdzie nie są one w stanie zrealizować wszystkich zadań, wynikających z lokalnych potrzeb.

- Wprowadzenie możliwości tworzenia spółdzielni osób prawnych w ramach projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie w ramach „Zasad przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013” jako elementu kontynuacji kontraktów socjalnych i programów aktywności lokalnej. W tym przypadku oznaczałoby to łączenie działań prozatrudnieniowych z poszerzaniem rynku deficytowych usług socjalnych.

- Obligatoryjne wprowadzenie zasady korzystania z klauzul społecznych w projektach Priorytetu VI oraz VII PO KL.

- Promocja ekonomii społecznej wśród osób z małych miejscowości oraz obszarów wiejskich. Rozwiązanie to można osiągnąć poprzez wprowadzanie kryteriów strategicznych do Planów działań Priorytetu VII.

Ponadto, wskazane jest przeprowadzenie kompleksowych szkoleń dla wszystkich Instytucji Pośredniczących i Komisji Oceny Projektów w zakresie rozumienia problematyki ekonomii społecznej, zbudowanie oficjalnej listy pytań i odpowiedzi dla instytucji pośredniczących w zakresie realizacji projektów ekonomii społecznej.

Osobną kwestią jest zorganizowanie pod koniec 2009 r. lub na początku 2010 r. spotkania Instytucji Zarządzającej PO KL oraz Instytucji Koordynującej RPO z Instytucjami Zarządzającymi Regionalnymi Programami Operacyjnymi celem sformułowania zasad komplementarności Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Regionalnymi Programami Operacyjnymi. Kolejnym elementem jest wyodrębnienie kwestii ekonomii społecznej w zespole do spraw komplementarności w Komitecie Monitorującym NSRO.